

eu-landen vervallen in oude fouten

Auteur(s):

Haffner, R.
Ministerie van Financien

Verschenen in:

ESB, 88e jaargang, nr. 4393, pagina 46, 24 januari 2003

Rubriek:**Trefwoord(en):**

globalisering

Veel landen in de eurozone voeren een pro-cyclisch beleid, zowel in goede als in slechte tijden. Bij economisch herstel zouden landen nu eens de hand op de knip moeten houden.

Eén van de doelstellingen van het Stabieleits- en Groeipact is een budgettair beleid dat op stabiliteit is gericht. Dit wordt bereikt door tenminste een structureel begrotingsevenwicht na te streven. Lidstaten die hieraan voldoen kunnen de automatische stabilisatoren volledig laten werken zonder dat de drie procentnorm uit het Verdrag van Maastricht wordt overschreden. Aldus draagt de overheidsbegroting bij aan stabilisatie van de economie.

Als echter wordt gekeken naar de (verwachte) relatie tussen het structurele primaire saldo en de output gap in de eurozone gedurende de periode 2000-2004, dan valt op dat alleen in 2002 het budgettair beleid anti-cyclisch uitpakt. In de overige jaren versterkt het begrotingsbeleid juist de conjunctuur. Dit komt vooral door Duitsland, Frankrijk en Italië. De reden dat deze landen tijdens de huidige conjuncturele dip hun begroting op orde moeten brengen, is dat zij tijdens de eerdere hoogconjunctuur te weinig hebben gedaan om hun structurele tekort te verbeteren. Integendeel, tijdens de goede jaren verslechterde het structurele saldo in de grote drie landen zelfs. Kortom, pro-cyclisch beleid tijdens de goede jaren leidt ertoe dat deze landen thans extra inspanningen moeten plegen.

Pro-cyclisch beleid is regel

Uit onderzoek van het IMF en de Europese Commissie blijkt dat een pro-cyclisch budgettair beleid in veel eu-lidstaten sinds de jaren zeventig eerder regel dan uitzondering was. Volgens het IMF pakte het discretionaire budgettaire beleid in de periode 1978-2000 in acht van de vijftien eu-landen zowel tijdens de hoogconjunctuur als tijdens de laagconjunctuur pro-cyclisch uit. Discretionaire beleidsmaatregelen zorgden ervoor dat de automatische stabilisatoren geheel of gedeeltelijk werden uitgeschakeld. Volgens het onderzoek van de Commissie (periode 1970-1995) was het discretionaire beleid tijdens de hoogconjunctuur in elf van de vijftien landen pro-cyclisch en tijdens de laagconjunctuur in vier landen. Hierdoor nam ook de schuldquote tijdens de cyclus steeds verder toe.

Afgesproken is dat de landen die niet voldoen aan de doelstelling van begrotingsevenwicht hun structurele tekort jaarlijks met tenminste een half procent van het bbp verminderen. De negatieve bestedingseffecten hiervan kunnen meevallen omdat een gelijktijdige consolidatie-inspanning door meerdere (grote) landen het voor de ECB mogelijk kan maken om de rente te verlagen².

Belangrijkste les is dat een economisch herstel niet opnieuw gebruikt mag worden voor budgettaire verzuimen. Anders blijven we in oude fouten vervallen.¹

---

¹ IMF, Cyclical fiscal policy behaviour in EU countries, in: Monetary and exchange rate policies of the euro-area, selected issues, november 2001 en EC, Public finances in EMU, European Economy, nr. 3, 2002.

² Zie IMF, Monetary and exchange rate policies of the euro area, 2002, blz. 25.